

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ ТА ГАРАНТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Хоркавий С. В.

старший викладач кафедри правосуддя

Державний університет інфраструктури та технологій

вул. Кирилівська, 9, Київ, Україна

orcid.org/0009-0004-5669-1880

khorkavyi_sergii@ukr.net

Ключові слова: Національна поліція України, права людини, принципи діяльності поліції, верховенство права, законність, практика ЄСПЛ, моніторинг дотримання прав людини, підзвітність поліції, демократичні засади, партнерство з населенням.

Статтю присвячено аналізу забезпечення прав і свобод людини як основоположного елементу діяльності Національної поліції України в контексті утвердження демократичних засад та європейських стандартів правоохоронної діяльності. Актуальність теми зумовлена процесами реформування правоохоронної системи, євроінтеграційними прагненнями України та необхідністю забезпечення відповідності діяльності поліції міжнародним стандартам прав людини. Важливим аспектом дослідження є аналіз впливу практики Європейського суду з прав людини на діяльність Національної поліції.

Законодавчою базою слугує Закон України «Про Національну поліцію», який імперативно закріплює низку фундаментальних принципів, що визначають філософію та конкретні параметри роботи поліції: верховенство права, законність, дотримання прав і свобод людини, відкритість та прозорість, політична нейтральність, взаємодія з населенням на засадах партнерства та безперервність. У статті детально аналізується зміст цих принципів, підкреслюючи їх нерозривний зв'язок із захистом прав людини. Особливий наголос у дослідженні зроблено на механізмах гарантування прав і свобод людини у поліцейській діяльності. Розглядаються обов'язки поліції щодо забезпечення прав, гарантованих Конституцією, законами та міжнародними договорами України.

Охарактеризовано Департамент головної інспекції та дотримання прав людини Національної поліції України, його основні завдання та функції як ключового суб'єкта внутрішнього моніторингу та контролю. Наголошується, що на Департамент покладено обов'язок здійснення системного моніторингу за дотриманням поліцейськими прав і свобод людини, проведення службових розслідувань та перевірок за фактами можливих порушень, аналізу скарг та звернень громадян, виявлення системних проблем та факторів ризику, що сприяють порушенням.

Зроблено висновок, що ефективне забезпечення прав людини у діяльності Національної поліції вимагає синергії між чіткою нормативною базою, дієвими інституційними механізмами контролю та послідовним урахуванням міжнародних стандартів, насамперед практики ЄСПЛ. Попри значний прогрес у реформуванні, практична імплементація залишається складним процесом, що потребує постійного вдосконалення системи підготовки кадрів, підвищення рівня правової культури поліцейських, забезпечення належної підзвітності та ефективного реагування на виявлені порушення.

THE NATIONAL POLICE AS AN ENTITY FOR IMPLEMENTING DEMOCRATIC PRINCIPLES AND GUARANTEEING HUMAN RIGHTS

Khorkavyi S. V.

Senior Lecturer at the Department of Justice

State University of Infrastructure and Technologies

Kyrylivska str., 9, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0009-0004-5669-1880

khorkavyi_sergii@ukr.net

Key words: *National Police of Ukraine, human rights, principles of police activity, rule of law, legality, ECHR practice, human rights monitoring, police accountability, democratic foundations, partnership with the population.*

This article analyzes the assurance of human rights and freedoms as a fundamental element of the activities of the National police of Ukraine, within the context of affirming democratic principles and European standards of law enforcement. The relevance of the topic stems from the ongoing reforms of the law enforcement system, Ukraine's aspirations for European integration, and the necessity to ensure that police activities comply with international human rights standards. An important aspect of the research is the analysis of the influence of the European Court of Human Rights (ECtHR) practice on the activities of the National police.

The legislative basis is the Law of Ukraine «On the National police,» which imperatively establishes a series of fundamental principles defining the philosophy and specific parameters of police work: the rule of law, legality, respect for human rights and freedoms, openness and transparency, political neutrality, interaction with the public based on partnership, and continuity. The article analyzes the content of these principles in detail, emphasizing their inseparable connection with the protection of human rights. Particular emphasis in the research is placed on the mechanisms for guaranteeing human rights and freedoms in police activities. The obligations of the police regarding the assurance of rights guaranteed by the Constitution, laws, and international treaties of Ukraine are examined.

The Department of the main inspection and human rights compliance of the National police of Ukraine is described, along with its main tasks and functions as a key entity for internal monitoring and control. It is emphasized that the Department is tasked with systematically monitoring police officers' compliance with human rights and freedoms, conducting internal investigations and checks regarding potential violations, analyzing complaints and appeals from citizens, and identifying systemic problems and risk factors that contribute to violations.

The conclusion is drawn that the effective assurance of human rights in the activities of the National police requires synergy between a clear regulatory framework, effective institutional control mechanisms, and consistent consideration of international standards, primarily the practice of the ECtHR. Despite significant progress in reforms, practical implementation remains a complex process that requires continuous improvement of the personnel training system, enhancement of the legal culture among police officers, ensuring proper accountability, and effective response to identified violations.

Вступ. Станом на 2022-ий рік до Офісу Омбудсмена України надійшло понад 40 тисяч звернень. Найбільше повідомлень надійшло щодо порушень: права на звернення (4 115); права на соціальний захист (3 756); права на свободу та особисту недоторканість (2 580); права на доступ до публічної інформації (2 162); права на отримання письмової відповіді (1 887); права

на належний розгляд звернення (1 752); права на судовий захист прав і свобод людини і громадянина (1 447) [1].

Відповідно до статистики ЄСПЛ за 2023 рік, загалом протягом року Суд отримав 34650 заяв (у 2022 році їх було 45500). Упродовж 2023 року Європейський суд з прав людини ухвалив 130 рішень проти України. У 123 з них було

констатовано щонайменше одне порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. У винесених рішеннях проти України зафіксовано: 7 порушень статті 2 Конвенції (в частині позбавлення права на життя та відсутності ефективного розслідування); 50 порушень статті 3 Конвенції (в частині відсутності ефективного розслідування та нелюдського, такого, що принижує гідність, поводження); 77 порушень статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність); 50 порушень статті 6 Конвенції (в частині права на справедливий суд та надмірної тривалості провадження); 13 порушень статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя); 5 порушень статті 10 Конвенції (свобода вираження поглядів); 1 порушення статті 11 Конвенції (свобода зібрань та об'єднань); 56 порушень статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту); 1 порушення статті 14 Конвенції (заборона дискримінації); 7 порушень статті 1 Додаткового протоколу (захист права власності); 2 інші порушення статей Конвенції [2].

З аналізу порушень Конвенції, які ЄСПЛ констатував у рішеннях проти України у 2023 році, впливають такі системні проблеми: порушення ст. 3 Конвенції: неналежні умови тримання заявників під вартою («Лобчук та інші проти України»); жорстоке поводження працівників правоохоронних органів із заявниками та/або непроведення ефективного розслідування у зв'язку зі скаргами на таке поводження («Пульнев та Гвалія проти України»); ненадання належної медичної допомоги під час тримання під вартою в установах пенітенціарної системи («Щурко та Отришко проти України»); непроведення органами влади ефективного розслідування випадків жорстокого поводження, вчиненого приватними особами, або за обставин, які виключають причетність представників держави («Пилипчук та інші проти України»); примусове годування заявника в установах ДКВС України («Яковлев проти України»); порушення ст. 5 Конвенції: незаконне, свавільне тримання під вартою («Селегей та інші проти України»); надмірна тривалість перебування заявників під вартою під час досудового розслідування («Чеботар проти України», «Деркач проти України»); недоліки в провадженні щодо перегляду законності тримання під вартою («Цеханович та інші проти України», «Скрипка та інші проти України»); неналежний розгляд скарг заявника на незаконне затримання, ненаведення підстав для обґрунтованості тримання особи під вартою («Трофименко проти України») [3].

З огляду на те, що Національна поліція є одним із ключових державних інститутів, що безпосередньо взаємодіє з громадянами у сферах, де ризики порушення зазначених прав є найвищими (затри-

мання, розслідування, підтримання громадського порядку та безпеки), представлені дані незалежно підкреслюють гостру та триваючу актуальність теми забезпечення неухильного дотримання прав людини саме співробітниками поліції. Постійний моніторинг, вдосконалення нормативної бази та правозастосовчої практики, а також підвищення рівня правової культури поліцейських є критично важливими для зміцнення верховенства права, підвищення довіри громадян до правоохоронної системи та виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань у галузі прав людини.

Мета дослідження полягає у тому, щоб на основі аналізу теоретично-правових засад чинного законодавства України та узагальнень практики його реалізації визначити особливості гарантій прав людини та принципи діяльності органів та підрозділів Національної поліції України.

Для виконання задач дослідження використано: формально-догматичний метод став основою для дослідження теоретичних основ діяльності Національної поліції, наукового опрацювання нормативно-правових актів; використання статистичного методу надало можливість узагальнити інформацію про стан дотримання прав людини поліцейськими в Україні та динаміку вирішення спорів ЄСПЛ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто відзначити, що загальним питанням принципів діяльності органів та підрозділів НПУ приділяли увагу такі вчені як: О. Бабікова, П. Гуйван, Я. О. Голуб, І. Федоренко, М. А. Самбор, К. К. Павленко, О. М. Капля, В. С. Куля, О. В. Легка, О. І. Маслов, Н. В. Ільєва, та ін. Незважаючи на виняткову актуальність проблеми забезпечення дотримання прав людини Національною поліцією для успішної євроінтеграції України, яка вимагає приведення правоохоронної діяльності у відповідність до європейських стандартів, ця важлива сфера залишається недостатньо вивченою та комплексно проаналізованою у вітчизняній науковій доктрині.

Виклад основного матеріалу. О. Р. Дашковська зазначає, що концепція прав людини та її наповнення не є статичними, а зазнають суттєвих відмінностей залежно від правової культури суспільства та динамічно розвиваються в процесі історичної еволюції свободи. Відтак, як самі права людини, так і уявлення про мінімальну невід'ємну свободу слід розглядати як культурно-історичні категорії зі змінним змістом. Рівень розвиненості правової субкультури безпосередньо визначає обсяг та зміст свободи, що визнається фундаментальною та невідчужуваною в межах даної культури, і тому нерозвинені правові культури об'єктивно не можуть містити той самий каталог невід'ємних прав, що й культури з високим рівнем

правового розвитку. Водночас, будь-яка реально функціонуюча правова культура неодмінно передбачає існування та державно-владне забезпечення непорушного ядра правової свободи. Це ядро складається з трьох ключових, взаємозалежних елементів: особистої свободи, що охоплює право розпоряджатися собою та своїми здібностями, недоторканність особи і житла, а також право на приватне життя; власності, як права вільно володіти, користуватися і розпоряджатися своїм майном; та безпеки, що розуміється як право на захист з боку публічної влади, передусім судовий, від протиправних посягань. Саме ефективність функціонування державних інститутів у забезпеченні цієї тріади визначає реальний рівень індивідуальної безпеки, а відсутність цих базових компонентів правової свободи фактично унеможливує існування свободи як такої в суспільстві [4, с.19].

За такого підходу можна стверджувати, що органи і підрозділи Національної поліції дотичні до усіх трьох елементів тріади. Так як завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [5].

Основним суб'єктом у структурі НПУ на якого покладено обов'язок моніторингу дотримання прав людини є Департамент головної інспекції та дотримання прав людини. Це самостійний структурний підрозділ центрального органу управління поліції, який здійснює контроль за службовою діяльністю структурних підрозділів ЦОУП, територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції України, закладів та установ, що належать до сфери управління Національної поліції, сприяє вдосконаленню їх службової діяльності та зміцненню службової дисципліни, а також здійснює реалізацію державної політики у сфері дотримання прав людини під час надання поліцейських послуг та є уповноваженим підрозділом з питань дотримання гендерної рівності [6].

Його структура виглядає таким чином.

1. *Управління дотримання прав людини: Відділ уповноважених з контролю за дотриманням прав людини в поліцейській діяльності; Відділ моніторингу питань гендерної рівності та недискримінації; Відділ організаційного забезпечення діяльності місць тимчасового тримання осіб; Відділ моніторингу автоматизованого обліку дій із затриманими особами; Сектор безбар'єрності.*
2. *Управління підтримки та контролю: Відділ інспектування та контролю; Відділ підтримки*

та моніторингу. 3. Управління організації службових розслідувань: Відділ службових розслідувань у територіальних органах поліції; Відділ службових розслідувань в апараті, установах і закладах поліції. 4. Управління організаційно-аналітичної роботи: Відділ аналітичної роботи та прогнозування; Відділ організації роботи, планування та захисту персональних даних; Сектор документального забезпечення [6].

ДГІДПЛ відповідно до покладених на нього завдань: здійснює в межах компетенції зворотній зв'язок (отримує відгуки) з особами, які контактували з працівниками органів (підрозділів) поліції, з метою оцінки якості надання поліцейських послуг; здійснює підготовку проєктів наказів, доручень та інших документів, розроблення та внесення разом з іншими структурними підрозділами ЦОУП пропозицій щодо вдосконалення, скасування або введення нових форм звітності та інших документів з питань, що належать до компетенції ДГІДПЛ; здійснює в разі службової необхідності вибіркового моніторингу вхідних дзвінків, що надходять телефоном за скороченим номером екстреного виклику поліції «102» та на інші службові телефони органів (підрозділів) поліції, у межах компетенції контролює оперативність реагування на них диспетчерами та оперативними черговими чергової служби, а також слідчо-оперативними групами, нарядами поліції та іншими поліцейськими; уживає в межах компетенції заходів щодо виявлення правопорушень у службовій діяльності працівників органів (підрозділів) поліції, а також сприяє запобіганню вчинення таких правопорушень і їх припиненню; здійснює відповідно до законодавства України та в межах повноважень ДГІДПЛ моніторинг, збирання, накопичення, систематизацію та аналіз результатів діяльності органів (підрозділів) поліції з метою виявлення тенденцій та чинників, які негативно впливають на ефективність виконання працівниками поліції покладених на них завдань і функцій, подає керівництву Національної поліції України, керівникам органів (підрозділів) поліції пропозиції щодо вжиття заходів з метою їх усунення [6].

Окремо слід відзначити, що в межах повноважень ДГІДПЛ здійснює моніторинг та оцінювання службової діяльності органів (підрозділів) поліції, пов'язаної з дотриманням визначеного порядку: застосування поліцейських заходів з урахуванням їх відповідності принципу дотримання прав людини; реагування на заяви і повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення, інші події; зберігання речових доказів, цінностей, документів та іншого майна; ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події; ведення інших обліків та реєстрів; пропус-

кного режиму; перебування осіб в ізоляторах тимчасового тримання; використання інформаційної підсистеми автоматизованого обліку дій із затриманими особами інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»; діяльності, пов'язаної із захистом персональних даних при їх обробці; адміністративно-правозастосувальної діяльності; інших вимог та процедур, визначених Головою Національної поліції України, МВС та іншими органами влади [6]. Основні завдання ДГІДПЛ зводяться до наступного: контроль за діяльністю поліції, оптимізація процесів, забезпечення ефективності та дисципліни, проведення службових розслідувань; моніторинг діяльності поліції для виявлення та усунення чинників, що знижують ефективність, надання рекомендацій; забезпечення дотримання прав людини під час застосування поліцейських заходів; координація, методичне та інформаційне забезпечення підпорядкованих підрозділів інспекції, участь у кадрових питаннях та контролі;

координація захисту персональних даних та визначення заходів їх безпечної обробки; дистанційний контроль за поведінкою із затриманими, забезпеченням їх прав та належним веденням обліку в системі «Інформаційний портал Національної поліції України»; забезпечення гендерної рівності та протидія дискримінації в поліції [6].

Нині принципи діяльності поліції закріплені у Розділі II Закону України «Про Національну поліцію». Розглянемо їх зміст детально. Фундаментальним орієнтиром, що визначає сутність та спрямованість діяльності Національної поліції України, є принцип верховенства права (стаття 6). Відповідно до цього принципу, людина, її невід'ємні права та свободи визнаються найвищими суспільними цінностями. Саме вони детермінують зміст усієї державної діяльності, включно з поліцейською. Застосування зазначеного принципу в практичній діяльності органів та підрозділів поліції здійснюється з обов'язковим урахуванням прецедентної практики Європейського суду з прав людини, що забезпечує відповідність національних стандартів міжнародним.

Прямим наслідком визнання верховенства права є неухильне дотримання прав і свобод людини (стаття 7), що становить ключове завдання поліції. Під час виконання своїх функцій поліція виступає гарантом забезпечення прав і свобод, закріплених Конституцією та законами України, а також ратифікованими міжнародними договорами, активно сприяючи їх повній реалізації. Водночас, будь-яке обмеження прав і свобод людини є винятковим заходом, що допускається лише на підставах та в порядку, чітко визначених Конституцією та законами України. Такі обмеження

можливі лише за умов нагальної необхідності та в обсязі, мінімально необхідному для виконання легітимних завдань поліції, і підлягають негайному припиненню, щойно мета їх застосування досягнута або зникла подальша необхідність.

Особлива увага приділяється абсолютній забороні катувань та інших форм жорстокого поводження: поліцейським за будь-яких обставин заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати або толерувати катування, жорстоке, нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження чи покарання. Виявлення таких дій покладає на кожного поліцейського обов'язок негайного реагування, інформування керівництва та уповноваженого органу досудового розслідування. Керівник, у свою чергу, зобов'язаний невідкладно ініціювати службове розслідування та притягнення винних до відповідальності. Невід'ємною складовою дотримання прав людини є заборона будь-яких привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних переконань, статі, етнічного/соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови чи іншими ознаками.

Гарантією реалізації верховенства права та дотримання прав людини виступає принцип законності (стаття 8). Він імперативно встановлює, що поліція діє виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що чітко визначені Конституцією та законами України. Поліцейському суворо заборонено виконувати злочинні чи вочевидь незаконні розпорядження та накази. Жодні накази, розпорядження, доручення вищих органів чи керівників, а також міркування службової, політичної або економічної доцільності не можуть слугувати підставою для порушення поліцейським Конституції та законів. Навіть в умовах дії воєнного стану, діяльність поліції регламентується відповідно до її призначення та специфіки, з урахуванням тих обмежень прав і свобод, що визначаються згідно з Конституцією та спеціальним законодавством про правовий режим воєнного стану.

Важливою умовою забезпечення законності та підзвітності є відкритість та прозорість діяльності поліції (стаття 9). Поліція функціонує публічно, в межах, визначених законодавством, забезпечуючи постійне інформування органів влади, місцевого самоврядування та громадськості про свою діяльність у сфері охорони прав і свобод, протидії злочинності та забезпечення публічного порядку. Гарантується доступ до публічної інформації, володільцем якої є поліція, а нормативно-правові акти, що регламентують її діяльність, підлягають обов'язковому оприлюдненню. При цьому, проекти нормативно-правових актів, що стосуються прав та свобод людини, проходять обов'язкове громадське обговорення.

Об'єктивність та неупередженість поліції у виконанні завдань забезпечуються принципом політичної нейтральності (стаття 10). Поліція є незалежною від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань, гарантуючи захист прав і свобод людини незалежно від політичних переконань. В органах поліції заборонено використання партійної символіки та проведення політичної діяльності, а поліцейським – висловлювати особисте ставлення до політичних партій під час служби та використовувати службові повноваження у політичних цілях.

Демократичний характер діяльності поліції проявляється у взаємодії з населенням на засадах партнерства (стаття 11). Ця співпраця спрямована на задоволення потреб суспільства та територіальних громад. Планування службової діяльності здійснюється з урахуванням специфіки регіонів та проблем громад, зокрема, для виявлення причин правопорушень. Саме рівень довіри населення, що вимірюється незалежними соціологічними службами, визначений основним критерієм оцінки ефективності діяльності поліції.

Нарешті, реалізація всіх зазначених принципів та завдань забезпечується принципом безперервності (стаття 12). Поліція функціонує цілодобово, гарантуючи кожній особі право звернутися по допомогу в будь-який час. Неприпустимою є відмова в розгляді звернень стосовно захисту прав, свобод та законних інтересів з посиланням на час доби чи день тижня [5].

На основі викладеного вдається можливим виділити групи прав людини, що є центральними у діяльності Національної поліції: фундаментальні особистісні права; право на свободу від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання; право на недискримінацію; процесуальні права; право на доступ до інформації; право на звернення та отримання захисту. У зв'язку з посиленням та системною адаптацією національного законодавства до законодавства ЄС даний перелік слід доповнити специфічною групою прав – правами іноземців, що скоюють проступки на території України, і з якими контактують працівники поліції.

На нашу думку проблематика (потенційні виклики та сфери для покращення) можуть бути зосереджені навколо: розриву між деклараціями та реальною роботою поліцейського; ефективності механізмів контролю та відповідальності поліцейського; балансування між правоохоронною функцією та дотриманням прав; побудовою

реального партнерства та довіри; забезпеченням політичної нейтральності на практиці; ресурсному забезпеченні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розробок у даному напрямку. Актуальність глибокого вивчення та наукового дослідження проблематики забезпечення дотримання прав людини співробітниками Національної поліції в умовах євроінтеграційного курсу України детермінується стратегічною важливістю імплементації європейських стандартів у сфері верховенства права та захисту фундаментальних свобод, адже відповідність національної правоохоронної системи, зокрема поліції як її ключового елемента, цим високим критеріям є невід'ємною складовою процесу інтеграції до Європейського Союзу та ключовим індикатором реальної спроможності держави гарантувати захист прав і свобод своїх громадян відповідно до загально-визнаних демократичних цінностей. Вдається можливим виділити наступні кроки для вивчення даної проблеми: емпіричні дослідження імплементації: проведення соціологічних опитувань (як серед населення, так і серед поліцейських), аналіз судової практики, вивчення матеріалів службових розслідувань та звітів правозахисних організацій для оцінки реального стану дотримання зазначених принципів; аналіз ефективності механізмів підзвітності: дослідження дієвості системи реагування на скарги громадян, роботи Державного бюро розслідувань щодо злочинів, вчинених поліцейськими, та ефективності дисциплінарних процедур; дослідження впливу воєнного стану: поглиблений аналіз того, як режим воєнного стану впливає на практичне застосування принципів діяльності поліції, зокрема на баланс між безпекою та правами людини, та на дотримання обмежень; оцінка програм підготовки та професійного розвитку поліцейського: аналіз навчальних програм для поліцейських на предмет ефективності формування у них стійких навичок дотримання прав людини, принципів верховенства права та партнерської взаємодії; порівняльний аналіз: зіставлення української моделі та практики з досвідом інших країн ЄС, які проходили схожі етапи реформування поліції, для виявлення успішних практик та можливих помилок; вивчення факторів, що впливають на рівень довіри громадян: дослідження чинників (ефективність, неупередженість, повага, прозорість тощо), які формують довіру чи недовіру населення до поліції в різних регіонах та серед різних соціальних груп.

ЛІТЕРАТУРА

1. Уповноважений: Понад 50 тисяч повідомлень про порушення прав надійшло до Офісу Омбудсмана за 2022-ий рік. 19 груд. 2022. Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: https://ombudsman.gov.ua/news_details/upovnovazhenij-ponad-40-tisyach-zvernen-gromadyan-nadijshlo-do-ofisu-ombudsmana-za-2022-rik
2. У 2023 році ЄСПЛ постановив 130 рішень у справах проти України: про що ці справи. Дмитро Воюта. Матеріал опубліковано у виданні «Юридична газета». 19 лют. 2024. URL: <https://cedem.org.ua/news/yeuropeiskyi-sud-2023/>
3. Від знання та розуміння практики ЄСПЛ залежить те, наскільки впевнено ми наближатимемо нашу правову систему до європейських стандартів – Голова ВС. 22 квіт. 2024. Верховний суд України. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1593606/>
4. Дашковська О. Р. Права людини в контексті лібертарно-юридичної концепції праворозуміння: загальна характеристика. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки*. 2016. Вип. 5(1). С. 17-20.
5. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
6. Департамент головної інспекції та дотримання прав людини. *Національна поліція України*. Офіційний вебпортал. URL: <https://npu.gov.ua/pro-policiyu/struktura-nacionalnoyi-policiyi/departament-golovnoyi-inspekciyi-ta-dotrimannya-prav-lyudini>

REFERENCES

1. Dashkovska, O. R. (2016). Prava liudyny v konteksti libertarno-iurydychnoi kontseptsii pravorozuminnia: zahalna kharakterystyka [Human rights in the context of the libertarian-legal concept of law understanding: A general characteristic]. *Naukovyi Visnyk Khersonskoho Derzhavnoho Universytetu. Serii : Yurydychni Nauky*, 5(1), 17–20. [in Ukrainian]
2. Natsionalna politsiia Ukrainy. (n.d.). Departament holovnoi inspektsii ta dotrymanna prav liudyny [Department of the Main Inspectorate and Human Rights Compliance]. Retrieved May 4, 2025. URL: <https://npu.gov.ua/pro-policiyu/struktura-nacionalnoyi-policiyi/departament-golovnoyi-inspekciyi-ta-dotrimannya-prav-lyudini> [in Ukrainian]
3. Supreme Court of Ukraine. (2024, April 22). Vid znannia ta rozuminnia praktyky YeSPL zalezhyt te, naskilky vpevnenno my nablyzhatymemo nashu pravovu systemu do yevropeyskykh standartiv – *Holova VS* [How confidently we bring our legal system closer to European standards depends on the knowledge and understanding of ECHR practice – Head of the SC]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1593606/> [in Ukrainian]
4. Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights. (2022, December 19). Upovnovazhenyi: Ponad 50 tysiach povidomlen pro porushennia prav nadiishlo do Ofisu Ombudsmana za 2022-yi rik [Commissioner: Over 50 thousand reports of rights violations received by the Ombudsman's Office in 2022]. URL: https://ombudsman.gov.ua/news_details/upovnovazhenij-ponad-40-tisyach-zvernen-gromadyan-nadijshlo-do-ofisu-ombudsmana-za-2022-rik [in Ukrainian]
5. Voiuta, D. (2024, February 19). U 2023 rotsi YeSPL postanovv 130 rishen u spravakh proty Ukrainy: Pro shcho tsi spravy [In 2023, the ECHR delivered 130 judgments in cases against Ukraine: What these cases are about]. Centre for Democracy and Rule of Law. URL: <https://cedem.org.ua/news/yeuropeiskyi-sud-2023/> [in Ukrainian]
6. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu» [Law of Ukraine «On the National Police»] No. 580-VIII (2015, July 2). Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian]